

С ТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стоян Витлянов
за дисертационния труд на докторант Светлозар Панайотов Стоянов на
тема:
„Инженерно-геодезически дейности при проучването на средновековни
обекти от Североизточна България“

Съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ със Заповед № РД 16-172 от 28.10. 2020 г. на Ректора на ШУ съм назначен за член на научното жури за защита на дисертационен труд на тема: „Инженерно-геодезически дейности при проучването на средновековни обекти от Североизточна България“, за придобиване на образователната и научна степен *доктор* в област на висше образование: 2. *Хуманитарни науки*, професионално направление: 2.2. *История и археология*.

Представеният за защита дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ се състои от увод, три глави, заключение и приложения, представени в отделно книжно тяло с общ обем 231 страници. Така представената структура напълно съответства на предмета на дисертацията, целите и задачите на изследването.

По съдържание **Уводът** изпълнява своето предназначение да представи основните параметри на дисертационния труд, като предмет, цели, и задачи на изследването, както и приложените в него методи на научно изследване.

Прави добро впечатление, че целите и задачите са ясно формулирани. Добре би било обаче да се очертае още по-отчетливо както необходимостта от подобно изследване, така и да се направи опит за една критична преценка върху дискутираните научни проблеми по темата, и на тази база да се очертае необходимостта от разработване на подобен труд. Всъщност такъв опит е направен, но според мене не е достатъчно обоснован. Затова смятам определено, с оглед на заявеното желание от Стоянов да придобие образователната и научна степен „доктор“ по археология, че поднесенният фактологически материал би трябвало да се разглежда в по-широк археологически контекст.

В Глава първа се прави исторически преглед на топографските и ситуационните планове изработени при графичното инженерно-геодезическо

документирани на столичните укрепления Плиска и Преслав. Тук в хронологичен порядък е направен подробен анализ на постиженията и проблемите в хода на изследването на средновековните столични градове и техните графични документирания. Съвсем логично в тази рамка докторантът представя ясно своите намерения да направи крачка напред в този вид изследвания на двете селищни структури.

Изложението в Глава втора „Теоретични основи на инженерно-геодезическите дейности при археологически разкопки“ напълно съответства на заглавието на дисертационния труд. Макар на пръв поглед да изглежда, че има компилативен характер, такава глава, включваща различни геодезически елементи на познания, демонстрира не само осведоменост на дисертанта, но преди всичко неговите професионални умения, е необходима и напълно оправдана.

Глава трета озаглавена „Дейности от практиката при инженерно-геодезическото заснемане на археологическите разкопки на средновековни обекти“ е най-важната в дисертацията, тъй като представя най-големия принос на докторанта в геодезическото заснемане на археологически обекти. Именно тук проличават професионалните възможности на инж. Стоянов да борави с геодезическа техника с помощта на която да извършва различни дейности по осигуряване теренната работа на археолозите с инженерно-геодезическото заснемане и графично документирани на археологически разкопки.

Теренната работа е намерила отражение в добре структурирана каталожна част в края на дисертационния труд.

Особено ценна, макар и кратка, е заключителната част на дисертационния труд, която представя приносните моменти на изследването. Тук би трябвало дисертанта да направи по-убедителен анализ на постигнатите от него резултати. Такъв аргументиран коментар има, но той е разпръснат в контекста на останалите части на изложението.

Без да навлизам подробно в съдържанието на всяка глава, чийто приносни моменти са безспорни, ще отбележа че заглавията на отделните глави и параграфи са правилно структурирани, и са съобразени изцяло с целите и задачите на дисертационния труд. Изложението следва стриктно предложената структурна схема, което е предпоставка за последователно излагане на основната авторова концепция. Важно в случая е да подчертая, че темата е

дисертабилна и то не само защото представлява едно от малкото проучвания от този тип, но и защото през последните години все повече се налага интердисциплинарният метод в различни направления на археологическите проучвания. В този смисъл не може да има никакво съмнение, че изследователският труд на колегата Стоянов е сред значимите проблеми в съвременната историография на българската археология и заслужава внимание.

Оценявайки текста като цяло, бих искал да припомня, че едно от основните изисквания за разработването на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ е кандидатът да притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способността за самостоятелни научни изследвания. Дисертантът се е справил отлично и с двете изисквания. Инж. Стоянов е автор на повече от 38 научни публикации, публикувани в авторитетни наши издания. Три от тях са посочени, че са по темата на дисертацията. Тук е важно да отбележа, че още няколко статии от посочения общ списък са много близки до разработваната тема, което свидетелства за един траен интерес към геодезическото обслужване на археологическите разкопки. Независимо, че трудът по същество е в предметното поле на интердисциплинарните науки, дисертантът е успял да анализира изследователската теза на дисертацията на базата на собствен емпиричен материал, натрупан по време на теренна работа. Това според мен е един от значимите приноси на дисертационния труд. Като важно достижение в цялостното изследване на инж. Стоянов, е стремежът му по-тясно да впише възможностите на геодезическите науки в археологическите процеси. Тук бих пожелал на дисертанта в своите бъдещи изследвания в тази насока, да положи още по-големи усилия, за още по-пълното интегриране на възможностите на тази древна наука, геодезията, за нуждите на археологията. В този смисъл ще подчертая още веднъж, че разработения от инж. Светлозар Стоянов дисертационен труд е сред значимите проблеми в съвременната интердисциплинарна археология.

От значение при разработването на темата е обстоятелството, че кандидатът има зад гърба си значителна по обем теренна работа в качеството си на геодезист. Като такъв той участва в археологически разкопки основно в Плиска и Велики Преслав. Особено трябва да се отбележи участието му в големия колектив проучващ Външния град на Плиска под ръководството на доц. д-р К. Константинов. Важен момент от неговата професионална дейност е,

че инж. Светлозар Стоянов взема дейно участие в научния живот на България. Участва в различни конференции, на които докладите му се приемат с одобрение. Похвално е че една част от тях засягат пряко различни научни проблеми свързани тематично с темата на дисертационният труд. В този ред на мисли ще отбележа, че тези свои качества той доразви и обогати първоначално като хоноруван, а понастоящем и като щатен преподавател след спечелен конкурс в Катедрата по инженерна логистика към Факултета по технически науки на ШУ.

Дисертантът притежава необходимите знания и умения за самостоятелни научни изследвания. Умело борави с необходимата археологическа терминология, показва добро познаване на литературата по изследваната тема, умее да прави професионално издържани анализи и изводи. Поради всичко казано по-горе си позволявам да оценя дисертационният труд на колежата Стоянов като окончателно завършено научно изследване.

В заключения на направените констатации давам положителната си оценка на представения за защита дисертационен труд на тема: "Инженерно-геодезически дейности при проучването на средновековни обекти от Североизточна България" и убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен *доктор* на инж. Светлозар Панаойотов Стоянов, в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление: 2.2. История и археология.

27. 11. 2020

Проф. д-р Стоян Витлянов

